

KIRKLARELİ KENTİNİN KORUNMASINDA ÇOCUKLARIN KATILIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A SURVEY ABOUT CHILDREN'S INVOLVEMENT IN THE CONSERVATION OF KIRKLARELİ CITY

Yrd.Doç.Dr.Aysun EYÜBOĞLU ERŞEN¹,
aysunee@gmail.com¹,

Kırklareli Üniversitesi Teknik Eğitim Fak. Yapı Eğitimi Böl.¹, Kırklareli /TÜRKİYE

ÖZET

Tarihi çevreler; fiziksel ve sosyal çevreleriyle bir bütün olarak kentlere "kimlik" kazandıran, korunması gerekli birçok kültür varlığından oluşmaktadır. Kırklareli kent merkezi son yıllarda giderek hızlanan "yeni yapı üretim sürecini" yaşamaktadır. Dolayısıyla sayıları giderek azalan kültür varlıklarına yönelik olarak bu çalışmada çocukların algı ve bilinç düzeylerinin belirlenmesi, bununla beraber tarihi çevreler hakkında düşünmeye başlamalarını sağlamak amaçlanmıştır.

Dört bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde tarihi çevre ve kent koruma tanımları, anlamı, Kırklareli kentinin koruma sorunları ele alınmıştır. İkinci bölümde kullanıcı katılımı ve kent merkezinde örnek olarak seçilen Cumhuriyet Ortaokulunun 3. ve 4. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen anket çalışması yer almıştır. 9-10 yaş grubunda toplam 126 öğrenci ile yapılan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çocukları ve ailelerini tanımaya yönelik 7 adet, İkinci bölümde ise tarihi çevre konusunda bilinç ve farkındalıklarını ölçmeye yönelik 13 adet soru yöneltilmiştir. Anket sonuçları aynı bölümde değerlendirilmiş, Üçüncü Bölümde ise eğitim yoluyla tarihi çevre koruma bilincinin geliştirilmesine yönelik öneriler ve kazanımlar yer almıştır. Çalışmanın son bölümünde genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Kenti bütün varlıklarıyla sevmeye, sahiplenme bilinci, küçük yaşlarda edinilmelidir. Bu amaçla geleceğin yetişkinleri olan çocukların okul müfredatları; geleneksel kültürün tanıtımı ve tarihi çevre bilincinin kazandırılmasına yönelik iyi düzenlenmiş bir programdan oluşmalı, bilinçli ebeveynler ve eğitimcilerle birlikte yürütülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi çevre, Kırklareli, Tarihi kentlerin korunması

ABSTRACT

Historical environments, along with physical and social environments, consist of many cultural assets which provide cities with an "identity" and which should be conserved. The city center of Kırklareli has been experiencing a "new production process of building" that has accelerated in recent years. Therefore, the purpose of this study, that is orientated towards the cultural assets whose numbers have been decreasing, is to determine the levels of children's perceptions and consciences and at the same time is to make them begin to think about the historical environments. The second section involved a survey, that was carried out over the students that had been given education at the 3rd and 4th classes at the Cumhuriyet Secondary School, which had been chosen as the sample in the city center. The study consisted of four sections. The definitions of historical environment and urban conservation, their meanings and the conservation difficulties of the Kırklareli city were handled within the first section.

Being carried out over 126 students, whose ages were between 9 and 10, the survey consisted of two parts. There were 7 questions that were orientated towards identifying the children and their families within the first part; and there were 13 questions, orientated towards measuring the sample's consciousness and awareness of the issue of historical environment within the second part. The results of the survey were evaluated within the same section of the study and the third section involved the proposals and the acquisitions for developing the consciousness of conserving the historical environment by means of education. An overall evaluation was made within the last section of the study. Liking the city along with its all assets and the consciousness of adopting it should be obtained at an early age. To this end, school curriculums of the children, who are the adults of the future, should consist of a well-organized program, intended for the identification of the traditional culture and for giving the consciousness of historical environment and thereafter should be pursued with the support of conscious parents and educationists.

Keywords: Historical environment, Kırklareli, Conservation of historical cities

1. GİRİŞ, TARİHİ ÇEVRE VE KENT KORUMA TANIMLARI, ANLAMI VE KIRKLARELİ KENTİ KORUMA SORUNLARI

Kentler topluluk halindeki insanların ortak yaşamlarından çıkan ve yaşam biçimleriyle şekillenen mekanlar olup, zaman içindeki kültürel ya da sosyal değişimleri bünyesinde barındıran tarihi çevrelere dönüşmüştür. Tarihi çevreler; fiziksel ve sosyal çevreleriyle bir bütün olarak kentlere "kimlik" kazandıran, korunması gerekli birçok kültür varlığından oluşmaktadır. Tarihi çevreyi oluşturan yerleşme ve kalıntılar; geçmiş uygarlıklardan bugüne gelen yaşanmışlığın, verilen emeğin, yapı sanatının en önemli kanıtlarıdır. Dolayısıyla bu yapılar, toplumların yaşantılarını her yönüyle yansıtarak, aynı zamanda toplumsal bilincin oluşmasına da katkıda bulunmaktadır. Son yıllarda özellikle kent merkezinde hızlı bir yapılaşma, dönüşüm ve değişim süreci yaşayan Kırklareli kentinde Kültür Bakanlığı tarafından 1990 yılından önce kültür ve tabiat varlıklarının envanter çalışmaları yapılmış; 31 sivil mimarlık örneği, 15 anıtsal mimarlık örneği, 9 resmi yapı, 1 sanayi tesisi tescil edilmiştir. Bölge Koruma Kurulu; 19.09.1996 tarihinde Kırklareli kentinde; halen 21 adet tescilli sivil mimarlık örneğinin, 1 eğitim yapısı ve bir böcekخانه binasının bulunduğu [1] Yayla ve Demirtaş mahallelerini içeren bölgeyi "Kentsel sit alanı" olarak ilan etmiştir. Bölgenin koruma amaçlı imar planı 2001 yılından beri yürürlüktedir.

Kent merkezinde ve kentsel sit alanında bugün az sayıda ayakta kalan sivil mimarlık örneklerinin bir bölümü sahipleri tarafından bakılamayarak terk edilmiş, ya da düşük gelir gruplarına kira yoluyla verilmiştir. Bir bölümü de halen sahipleri tarafından kullanılmaktadır. Ekonomik yetersizlikler gibi nedenlerle tescilli yapılar el değiştirmiş, bazıları bakımsızlıktan yıkılmış durumdadır.

Kırklareli kent merkezinde bugün geline nokta; yeni yapılmakta olan bina sayısının dikkati çekecek ölçüde fazla olduğu, tescilli binaların ise çoğunlukla kullanılmadığı, boş bırakıldığı ve harap durumda olduğu görülmektedir. Halen kentsel sit alanı içinde yer alan birkaç adet sivil mimarlık örneğinin restorasyon çalışmaları sonucunda kullanılabilir duruma gelmesi, sit alanına farklı bir algı ve estetik düzey getirecek olsa da, çoğunlukla tarihi yerleşim içinde kentsel kalite ve çevresel-mekansal bütünleşme sağlanamamıştır.

2. KORUMADA KULLANICI KATILIMI, ÇOCUKLARA YÖNELİK ANKET ÇALIŞMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

“Kent koruma” uygulamalarında; toplumun yaşanan çevrenin kültürel değerleri yönünden bilinçlendirilmesi, dikkatinin çekilmesi konuları çok önemlidir. Çünkü tarihi yapılar ancak buldukları çevre ve kullanıcılarıyla birlikte ele alınırsa kenti koruma kararları başarıya ulaşabilir. Kenti bütün varlıklarıyla sevmeye, sahiplenme bilinci ise küçük yaşlarda edinilmelidir. Kent koruma uygulamalarında; insanların kendilerini ilgilendiren konuların planlanması, alternatif kararların üretilmesi ve son kararın verilmesi aşamalarında katılım sağlaması, o konuyu sahiplenmeyi, dolayısıyla uygulamayı kolaylaştırır. Koruma uygulamalarında, halkın katılım sürecinde sorunun ortaya konması, farklı yaş grubuna göre düşüncelerin alınması, alternatifli kararlar arasından oybirliğine gidilmesi ve kararın uygulanması gibi aşamalar yer almaktadır [2]. Çalışmada, Kırklareli kent merkezinde yaşayan çocukların kentte bulunan tarihi eserlerin farkına varmasını, tarihi binalar hakkında düşünmeye başlamalarını, tarihi yapıların korunmasına katılımlarını sağlamak amaçlanmıştır. Dolayısıyla hedef kitle çocuk kullanıcılar olup, il merkezinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulu örnekleme yeri olarak seçilmiştir. Anket uygulaması 3. Sınıf (9 yaş) ve 4. Sınıf (10 yaş) öğrencilerine yapılmıştır. İki bölüm halinde toplam 20 soru öğrencilere yöneltilmiştir. Anketin birinci bölümünde çocukların ailelerine ilişkin yedi soru yer almıştır. İlk olarak ailedeki birey sayısı sorulmuştur. Buna göre, ankete katılan 126 öğrencinin %49,2 sinin ailesi 4 kişi, %38,8’i 3 kişi, %9,5 beş kişi, %2,3’ü altı kişiden oluşmaktadır.

Anne baba doğum yerleriyle ilgili sorudan Kırklareli ve buna bağlı yerleşim yerlerinde doğan aile bireyleri sayısının %61,9 olduğu belirlenmiştir. Anketin 3. sorusu aile bireylerinin eğitim durumuyla, 4. soru ise aile bireylerinin meslek ve çalışma durumlarını öğrenmeye yöneliktir. Ancak verilen cevaplardan çocuklarda bilgi eksikliği olduğu anlaşılmış, sonuçta veri sağlamada güçlükler yaşanacağından bu sorular değerlendirmeye alınmamıştır. 5. soruda çocukların ailelerinin kaç yıldır Kırklareli’de yaşadıkları sorulmuştur. Öğrencilerin %53,1’i 20 yılı aşkın süredir Kırklareli kentinde yaşamaktadır. 6. soruda ailelerin yaşadıkları ev tipi sorulmuştur. Buna göre 126 öğrencinin 114’ü (%90,4) apartmanda, 12’si (%9,5) bahçeli evde yaşamaktadır. 7. soruda öğrencilerin ailelerinin oturduğu evlerden memnun olup olmadıkları sorulmuştur. 126 öğrencinin %92,8’i oturduğu evden memnun olduğunu belirtmiştir. Tarihi çevrenin fark edilmesine yönelik 2. Bölümde 13 soru çocuklara yöneltilmiştir. İlk soru Kırklareli merkezinde “Tarihi Çevre” denince akla gelen binalarla ilgilidir. Yöneltilen soruda tarihi çevre kavramı için verilen seçeneklerden %43,6 oranında verilen “Hepsi” cevabı 1. sırada gelmektedir. Bu cevaptan “Tarihi çevre” kavramının tek bir yapıdan ibaret olmadığını bilinmediği sonucuna varılmıştır. 2. soruda verilen seçenekler arasından öğrencilere “Tarihi Eser”i anlatan kavram sorulmuştur. Toplam 126 öğrencinin %37,3’ü “Tarihi eser” kavramını sadece yeraltından çıkarılan buluntular olarak algılamaktadır. Dolayısıyla %23 oranındaki “Hepsi” cevabını işaretleyen öğrencilerin dışında kalanların bilgi eksikliği bulunmaktadır. 3. soruda öğrencilere kültür mirasına örnek olarak göstermeleri istenen seçenekler sunulmuştur. Şehir merkezinden yeni binalar ve bir adet eski eser seçeneklerde verilmiştir. Toplam 126 öğrencinin %34,1 i Dupnisa Mağarasını “kültür mirası” örneği olarak belirlemiştir. Buradan, tescilli olan Hapishane Çeşmesinin bir eski eser olarak bilinmediği sonucu ortaya çıkarılabilir. Dolayısıyla %21,4 oranındaki öğrenci dışında kalanların bu konuda bilgi eksikliği bulunmaktadır. 4. soruda öğrencilerin geleneksel el sanatlarından biri olan “Çini sanatı” nı tanıyıp tanımadıkları öğrenilmek istenmiştir. Bu soruda sınıflar arasında ilk sırada verilen yanıtlar farklıdır. Toplam 126 öğrencinin %38,8’i “Çini sanatını” geleneksel el sanatı örneği olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla %61,2 oranındaki öğrencilerin ise bu konuda bilgi

eksikliğinin olduğu belirlenmiştir. 5. soru yine daha fazla örnek verilerek öğrencilerin geleneksel el sanatları bilgisini ölçmeye yöneliktir. Buna göre toplam 126 öğrenciden % 52,3'ü çiçekçiliğin haklı olarak geleneksel el sanatlarından olmadığını düşünmektedir. Ancak ters açıdan bakılırsa, %47,7 oranındaki öğrencilerin çiçekçilik mesleğini geleneksel el sanatı olarak algıladığı, sonuçta bilgi eksikliği olduğu anlaşılmıştır. 6. soruda öğrencilere "Kırklareli Belediye Binası"nın hangi Caminin yanında olduğu sorulmuştur. Doğru cevap olan "Kapan Cami" cevabı, %5,5 olarak belirlenmiştir. Belediye Binasının yanındaki Caminin adının bilinmediği %94,5 oranında ortaya çıkmıştır.

7. soruda çocukların Kırklareli merkezinde ya da yakın çevresindeki tarihi eserleri gezip gezmediği öğrenilmek istenmiştir. Toplam 126 öğrencinin cevabı %25,3 ile "Okuldan öğretmenimizle gezip görmüştük" şeklindedir. Öğrencilerin %19'u "Hiçbiri" seçeneği işaretlenmiştir. Bu sonuç, okulda kültür varlıklarına ilişkin bir gezi yapılmassa, öğrencilerin çevredeki kültür varlıklarını belki de hiç tanımayacak olduklarını düşündürmektedir. 8. soru öğrencilerin Kırklareli'de yıkılmak üzere olan eski binalar hakkındaki görüşlerinden oluşmaktadır. Dört sınıfın da ilk sırada gelen cevabı %50,7 oranıyla "Eski binalar onarılıp güzel ve güvenli yapılar haline getirilebilir" seçeneği olmuştur. İkinci sırada gelen yanıt %19,8 oranıyla "Yıkılmak üzere olduklarından yanından geçmek tehlikeli olur" seçeneğidir. Bilgi eksikliği olmasına rağmen çıkan bu sonuç olumludur. Ancak %12,6 oranında "Hiçbiri" seçeneği işaretlenmiştir. Sonuçta %12,6 oranına karşılık gelen öğrenci grubunun, yıkılmak üzere olan eski, tarihi yapılar hakkında herhangi bir bilgisi ya da fikri bulunmamaktadır.

9. soruda öğrencilerin kentte bulunan tarihi eserlerin onarım geçirme durumundaki görüşleri sorulmuştur. Toplam 126 öğrencinin %34,1' i "Eski binalar daha güzel görünür, tarihimiz yaşatılmış olur, daha çok turist gelir" cevaplarını içeren "Hepsi" seçeneğini işaretlemişlerdir. Tarihi eserlerin onarımı konusunda öğrencilerin %34,1' inin bilinçli oldukları görülmektedir. Ancak farklı seçenekleri işaretleyen %63,9 oranındaki öğrencinin bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. 10. soruda çocuklara göre, "Yıkılmak üzere olan bir eski eser nasıl onarılmalı?" sorusuna cevap aranmıştır. 126 öğrencinin 56'sı (%44,4) "Bina yıkılmadan temizlenmeli, onarılmalı" cevabını vermiştir. Ancak farklı seçenekleri işaretleyen % 63,7 oranındaki öğrenci grubunda bu konuda bilgi eksikliği bulunmaktadır. 11. soruda çocuklara, tarihi çevre bilincini kazanabilmek için neler yapılması hakkında görüşleri sorulmuştur. Tarihi çevre bilincini kazanabilmek için eski yapılara, tarihi çevrelere, müzelere daha fazla gezi yapılmalı, tarihi eserlerin onarımıyla ilgili meslekler okul ortamında anlatılmalı ve okulda resim derslerinde geleneksel el sanatlarımızla ilgili uygulamalar yapılmalı görüşlerini içeren "Hepsi" yanıtı 126 öğrencinin 42'si (%33,3) tarafından işaretlenmiştir. Ancak diğer taraftan bakılırsa, farklı seçenekleri işaretleyen %66,6 oranındaki öğrencinin aynı konuda bilgi ve ilgi eksikliği olduğu düşünülmektedir.

12. soru öğrencilerin mimarlık mesleğini tanıyıp tanımadıklarına yöneliktir. Anketin yapıldığı bütün sınıflarda ilk sırada gelen cevap %53,1 oranıyla mimarın "mimari proje tasarımı yapar" seçeneği olmuştur. 2. sırada gelen yanıt %37,3 oranı ile "Hepsi" seçeneğidir. Bu cevaptan mimarlık mesleğinin tam olarak tanınmadığı söylenebilir. 13. ve son soruda öğrencilere yapı ile ya da mimariyle ilgili meslekler konusuna yaklaşımları sorulmuştur. Buna göre 126 öğrencinin 53,9'u mimarlık ve yapı alanı dışında olan "Hiçbiri" seçeneğini işaretlemiştir. Bununla beraber mimarlık ve yapı alanında meslek sahibi olmayı hedefleyen %46,1 oranındaki öğrencilerin meslek konusunda bilgilendirilmesi yerinde olacaktır.

3. EĞİTİM YOLUYLA TARİHİ ÇEVRE KORUMA BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Okul; fiziksel donanımı, program, yönetici ve öğretmenleri ile birlikte, eğitim-öğretim faaliyetlerini etkin biçimde sürdüren, çocuğu toplum hayatına ve geleceğe hazırlayan örgütlü bir kurum olarak tanımlanabilir [3]. İlköğretim birinci kademe çağındaki çocukların zamanlarının önemli bir bölümü okul ortamında geçmektedir. Bu nedenle okul ortamında öğrenme etkinlikleri önem kazanır. Eğitim yoluyla koruma bilincinin kazandırılmasında süreç ilköğretim döneminde başlatılmalıdır. Çünkü çocukluk döneminde edinilen bilgi ve beceriler kalıcı ve olumlu bir gelişme sağlamaktadır.

Eğitim yoluyla koruma bilincinin geliştirilmesine yönelik öneriler dört başlık altında toplanabilir. Bunlardan ilki, ilköğretim müfredatına yönelik geliştirilmiştir. Mimarlık ve kültür tarihi, kültürel antropoloji gibi konuların eğitim programlarındaki yeri oldukça kısıtlıdır. Bu bilinçle yetişen kuşakların; kendi kültürlerini, tarihi geçmişlerini bilmeden; dolayısıyla sevmeden, benimsemeyen yetişmeleri, koruma eğilimi de göstermeyeceklerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle ilköğretim 1. ve 2. Kademe öğrenim sürecinde; korunacak kültürel değerlerin, görsel, duyuşal çevre zenginliklerinin müfredata katılması koruma bilinci açısından yararlı olacaktır [4]. Hükümet tarafından hazırlanan 9. Kalkınma Planında geleceğe dönük stratejiler başlığı altında tanımlanan kaliteli eğitim fırsatlarının yaygınlaştırılması amaçları kapsamında; okulun çevre ile bütünleşmesini kolaylaştıracak çalışmaların desteklenmesi gerektiği, öğretim programlarının yerel ihtiyaçlara daha iyi cevap verecek esnekliğe kavuşturulmalarının önemine vurgu yapılmıştır [5]. Geleceğin birer yetişkini olacak çocukların duyarlılığını, yaratıcılığını harekete geçirecek, edindiği bilgilerin de katkısıyla tüm zihinsel süreçlerini canlı tutacak eğitimin sağlanmasında [6] sanat eğitiminden de olabildiğince yararlanılmalıdır. Çünkü iyi bir sanat öğretimi sanatsal olguları değerlendirir, eleştirir, estetik duyarlılığı geliştirir, kültürel değerlerin daha iyi tanıtılmasına olanak verir.

İkinci öneri; yöreyi tanıma amaçlı teknik geziler düzenlenmesine yöneliktir. Öğrencilerin en azından yakın çevrelerinde bulunan kültür varlıklarını yakından görerek tanımaları sağlanmalıdır. Aynı zamanda ilköğretim 1. kademesinden başlayıp tüm ilköğretim öğrencilerine yönelik geleneksel el sanatlarının -Çini sanatı, ebru sanatı gibi- ya da kültürünün tanıtıldığı, örneklerinin üretildiği yerlere iyi programlanmış geziler düzenlenebilir. Üçüncü öneri; öğretmenlerin bilinçlendirilmesine yöneliktir. İlköğretim sürecinde öğrenimi yürütmekle görevlendirilmiş öğretmenlerin tam donanımlı olmaları çok önemlidir. Okullardaki öğretim sorunu kadar büyük ve çok önemli eş sorunun öğretmen yetiştirme sorunu olduğu unutulmamalıdır [7]. Öğretmenlerin kişiliği, bilgi ve becerileri, öğrencilerin düzeyine uygun olarak seçtiği öğretim yöntemleri gibi etkenler öğrenmeyi doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı; geleneksel kültür ve tarihi çevre bilinci konusunda daha bilgili olmaları için öğretmen yetiştiren yüksek öğrenim kurumlarına ilgili derslerin konmasında yönlendirici rol üstlenmelidir. Ayrıca yöresel çevre ve kültürel değerler ile geleneksel el sanatlarına ilişkin bilgi ve görsellerin bulunduğu eğitim materyalleri hazırlanarak ilköğretim öğretmenlerinin kullanımına sunulmalıdır. Yeni öğretim yöntemleri konusunda öğretmenler belirli sürelerle hizmet içi eğitimden geçirilmeli, bu konuda kendilerine rehber kitap hazırlanmalıdır. Bununla birlikte öğretmenlerin lisansüstü çalışmalar yapması özendirilebilir [8].

4. öneri; velilerin bilinçlendirilmesine yöneliktir. Öğrencinin okul binasıyla sınırlı kalmadığı bilinciyle hareket edilirse, öğrenimde veli işbirliğinin kaçınılmaz olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitim sürecinde velilerin katılımını artırmak için okul ile aile arasındaki iletişim ve işbirliğini artırmak gereklidir. Belirli aralıklarla yapılan veli toplantılarında öğrencilerle yürütülecek ortak etkinlikler planlanmalı, vellelerin öğrenmeye daha aktif katılmaları için gereken bilgi aktarımları yapılmalıdır [9]. Genel olarak tarihi kentlerin korunmasında görev yapan sivil toplum örgütleri, yerel ve merkezi yönetim çalışanları; Kırklareli merkezinde geleneksel doku, kültür varlıkları ve kültür mirası potansiyelini iyi değerlendirmelidir. Kent, kültürel ve turistik bir ilgi merkezi haline getirilmeli, yöre halkının dikkatini çekmek üzere çeşitli kültürel etkinlikler tarihi mekanlar kullanılarak gerçekleştirilmelidir. Yapılan etkinlikler; Kırklareli ilinde yaşayan özellikle ilköğretim çağındaki çocukları ve onların ailelerini de kapsamalıdır.

4.SONUÇ

Kültürel mirasları barındıran tarihi kentlerde yaşayan çocukların, korumanın sürekliliği açısından, tarihi eserlere ilişkin alınan kararlarda fikirlerini bildirmeleri sağlanmalıdır. Çocukların katılımı için anket yöntemi kullanılabilir, ya da çocuklara basit, anlaşılır görevler verilerek koruma çalışmalarına katılmaları sağlanabilir. Sahip olduğu ülkelere ayrıcalık ve kültürel kimlik kazandıran tarihi çevreler; geçmişin birikimi olduğundan, taşıdığı bu önemle ülkenin ve giderek evrensel boyuttaki kültür mirasının önemli elemanlarıdır. Geleceğin yetişkinleri olan çocukların, kültür mirasını koruma kararlarında söz sahibi olmaları ancak çevre, tarih, kültür değerleri bilinciyle donatılmışlarsa olanaklıdır. Bu süreçte en büyük pay kuşkusuz çocukların eğitim, öğrenim dönemlerinde bulunmaktadır. Eğitimde amaç toplumun tümü [10] olmalıdır. Sonuç olarak; tarihi kentlerde yaşayan çocuklar yetenekleri geliştirilerek, kişilikleri zenginleştirilerek; geleceğin mirasçıları olarak kendi kentleri üzerinde söz sahibi olmaya eğitim süreçlerinden başlayarak yönlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- [1] Şahin Sağlamcı, S., Kırklareli' nin Tarihsel Gelişimi İçinde Yayla Mahallesinin Çözümlemesi Ve Koruma Önerileri, Y.T.Ü., basılmamış Y.Lisans tezi, s. 14, 2000, İstanbul.
- [2] Sağlam, C., Çocukların Kentsel Korumaya Katılımı, İTÜ basılmamış Y. Lisans tezi, 2009, İstanbul.
- [3] Gökhan, A. M., Türkiye'de İlköğretimde Plastik Sanatlar Eğitimi Ve Önermeler, Marmara Üniv. basılmamış Y. Lisans tezi, 2007, İstanbul.
- [4] Eyüboğlu Erşen, A.- Vatansever, N., "Kırklareli Kentsel Sit Alanı Yerleşimi, Koruma Sorunları ve Öneriler, 3rd International Symposium On Architect Sinan - Housing 12th - 13th April, 2007, Edirne.
- [5] T.C. Başbakanlık DPT, Dokuzuncu Kalkınma Planı, 2007-2013, Eğitim:Okul Öncesi, İlk ve Ortaöğretim Özel İhtisas Komisyonu Raporu, s.69, 2009, Ankara.
- [6] Altun, O.H., Geleneksel Kültürün Korunması ve Tarihi Çevre Bilincinin Kazandırılmasında Sanat Eğitiminin Önemi, Gazi Üniv. basılmamış Y. Lisans tezi, 2006, Ankara.
- [7] Ergun, D., Sosyoloji ve Eğitim, İmge Kitabevi 3. Baskı, s.153, 2005, İstanbul.
- [8] 7-15. Milli Eğitim Şurası, 2000'li Yıllarda Türk Milli Eğitim Sistemi, MEB Yayınları, 1995, Ankara.
- [9] Şaban, C., İlköğretim Okullarında Velilerin Eğitime Katılım Düzeyleri ve Tercih Ettikleri Katılım Türleri, Yeditepe Üniv. basılmamış Y. Lisans tezi, İstanbul.
- [10] Ergun, D., Sosyoloji ve Eğitim, İmge Kitabevi 3. Baskı, s.126, 2005, İstanbul.